

Θέσπιση νομικού πλαισίου προς εκσυγχρονισμό της Ελληνικής Αστυνομίας.

1. Θέσπιση νομικού πλαισίου με το οποίο θα ρυθμίζονται οι διοικητικές κυρώσεις και η διαδικασία επιβολής τους για τους παραβάτες των αστυνομικών διατάξεων, κατά τρόπο ανάλογο με τη ρύθμιση του άρθρου 167 του Ν. 4662/2020, που αναφέρεται στις διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στους παραβάτες των πυροσβεστικών διατάξεων.

Τα διοικητικά πρόστιμα που προτείνονται να καθιερωθούν θα πρέπει να επιβάλλονται με την ίδια διαδικασία με την οποία επιβάλλονται τα πρόστιμα του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. Θα πρέπει να δοθεί δυνατότητα καταβολής του ήμισυ του επιβληθέντος προστίμου εντός συγκεκριμένης προθεσμίας [ιδανικότερη θεωρείται η προθεσμία των τριάντα (30) ημερών], αποπληρωμή που θα πρέπει να συνεπάγεται την αυτοδίκαιη παραίτηση του υπόχρεου από κάθε δικαίωμα προσβολής ή αμφισβήτησης της πράξης επιβολής προστίμου. Έτσι, απλοποιείται και επισπεύδεται η διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε βάρος των παραβατών των αστυνομικών διατάξεων και δεν επιβαρύνονται τα ποινικά δικαστήρια με την εκδίκαση ήσσονος σημασίας αξιόποινων πράξεων.

*Παρατήρηση: Μετά την κατάργηση των πταισμάτων με το άρθρο 468 του Ν. 4619/2019, εξαλείφθηκαν οι κυρώσεις σε βάρος των παραβατών τόσο των αστυνομικών όσο και των πυροσβεστικών διατάξεων. Με το άρθρο 10 του Ν. 4637/2019 ποινικοποιήθηκαν εκ νέου οι παραβάσεις της αστυνομικής διάταξης 3/1996 «Μέτρα για την τήρηση της κοινής ησυχίας», οι οποίες πλέον διώκονται και τιμωρούνται σε βαθμό πλημμελήματος, ενώ συνεχίζουν να παραμένουν ατιμώρητοι οι παραβάτες των λοιπών αστυνομικών διατάξεων. Ωστόσο, επειδή πρόκειται για ήσσονος σημασίας παραβάσεις, προτείνεται η τιμωρία τους μόνο με διοικητικές κυρώσεις, οι οποίες, λόγω της αμεσότητας της επιβολής τους, είναι αποτελεσματικότερες των ποινικών κυρώσεων.

2. Θέσπιση νομικού πλαισίου με το οποίο θα ρυθμίζεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων καταγραφής ήχου και εικόνας στις στολές των αστυνομικών καθώς και στα επίγεια, πλωτά και εναέρια μέσα που χρησιμοποιεί η Ελληνική Αστυνομία, κατά τρόπο ανάλογο με τη ρύθμιση του άρθρου 131 του Ν. 4504/2017, που αναφέρεται στο προσωπικό και τα αντίστοιχα μέσα που χρησιμοποιεί το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή. Οι λεπτομέρειες της σχετικής διαδικασίας και των προϋποθέσεων εγκατάστασης και λειτουργίας των εν λόγω συστημάτων, θα πρέπει να καθοριστούν με Π.Δ/γμα, όπως ακριβώς προβλέπεται και από την παραπάνω διάταξη για τα αντίστοιχα συστήματα του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής.
Επιτυγχάνεται, έτσι, η ταχεία ενημέρωση της φυσικής και πολιτικής ηγεσίας για τα πραγματικά περιστατικά συμβάντων και εγκλημάτων που ενδιαφέρουν την κοινή γνώμη και αποφεύγεται η σκόπιμη παραπλάνηση της τελευταίας από κύκλους που εξυπηρετούν ιδιοτελείς σκοπούς. Απλοποιείται και επισπεύδεται η διαδικασία επιβολής κυρώσεων τόσο σε βάρος των αστυνομικών όσο και σε βάρος των ιδιωτών που ενεπλάκησαν σε συμβάντα αστυνομικού ενδιαφέροντος και

παρουσίασαν κατά τη διάρκειά τους παραβατική συμπεριφορά. Επιπλέον, αποφεύγεται η σκόπιμη παραπλάνηση της κοινής γνώμης και η δημιουργία δυσμενών εντυπώσεων σε βάρος του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας για ενέργειες ή παραλήψεις του στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του, αποφεύγονται ενδεχόμενες αντιδράσεις εκ μέρους παραπλανηθέντων πολιτών, προλαμβάνονται αυθαίρετες και παράνομες συμπεριφορές εκ μέρους των αστυνομικών υπαλλήλων στα πλαίσια της υπηρεσιακής τους δράσης και παρέχεται έννομη κάλυψη στο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας.

3. Θέσπιση νομικού πλαισίου με το οποίο θα ρυθμίζονται οι επιτρεπτές χημικές ουσίες ή τα άλλα ειδικά μέσα, που προκρίνονται της χρήσης του πυροβόλου όπλου και αναφέρονται ως ηπιότερα αυτής στο άρθρο 3 παρ. 2 περ. (α) του Ν. 3169/2003 «Οπλοφορία, χρήση πυροβόλων όπλων από αστυνομικούς, εκπαίδευσή τους σε αυτά και άλλες διατάξεις».
Η καθιέρωση χημικών και τεχνικών μέσων, που ήδη χρησιμοποιούνται από έτερες αστυνομίες, για την απόκρουση ή εξουδετέρωση επίθεσης σε βάρος αστυνομικού ή τρίτου, με όσο το δυνατό ηπιότερες συνέπειες για τον επιτιθέμενο, σε σχέση με τις συνέπειες που θα του επέφερε η χρήση πυροβόλου όπλου. Είναι δηλαδή και προς το συμφέρον του επιτιθέμενου η χρήση των εν λόγω μέσων και άρα επιβεβλημένη η άμεση νομοθετική καθιέρωσή τους. Στη σημερινή εποχή, αποτελεί πράγματι παραδοξότητα και ανεπίτρεπτο έλλειμμα του συστήματος επιβολής της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, τα μέσα που έχει στη διάθεσή του ο αστυνομικός για την απόκρουση ή εξουδετέρωση επίθεσης να κλιμακώνονται από τη χρήση αστυνομικής ράβδου απευθείας στην προειδοποίηση χρήσης πυροβόλου όπλου.
4. Θέσπιση νομικού πλαισίου με το οποίο θα ρυθμίζονται οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε βάρος των προσώπων που αρνούνται να υποστούν εγκληματολογική σήμανση, με βάση τις διατάξεις του Π.Δ/τος 342/1977. Η διάταξη του άρθρου 225 παρ. 2 του προηγούμενου Ποινικού Κώδικα (Ν. 1492/1950), στην οποία παρέπεμπε η διάταξη του άρθρου 27 παρ. 4 του Π.Δ/τος 342/1977, για τη δίωξη και τιμωρία των εν λόγω ατόμων, καταργήθηκε από την έναρξη της ισχύος του νέου Ποινικού Κώδικα (Ν. 4619/2019). Η επιβολή κυρώσεων σε βάρος των εν λόγω προσώπων, προς αποθάρρυνση τέτοιων συμπεριφορών, καθόσον η εγκληματολογική σήμανση είναι αναγκαία για την ταυτοποίηση των δραστών αξιόποινων πράξεων.
5. Θέσπιση νομικού πλαισίου με το οποίο θα ρυθμίζονται οι περιορισμοί της ελευθερίας κινήσεως των πολιτών (π.χ. προσαγωγές στο αστυνομικό κατάστημα, ακούσια ακινητοποίηση καταδικασμένου οχήματος ή πεζού), με τις προϋποθέσεις επιβολής τους από τους αστυνομικούς υπαλλήλους και τον καθορισμό τόσο των χρησιμοποιούμενων προς τούτο μέσων όσο και των τεχνικών προδιαγραφών τους, σε εκτέλεση, εξάλλου, και της σχετικής υποχρέωσης που επιβάλλεται από το άρθρο 5 παρ. 3 του Συντάγματος.
Για το θέμα των προσαγωγών στο αστυνομικό κατάστημα, το οποίο ρυθμίζεται από τα άρθρα 74 παρ. 15 περ. (θ) και 95 παρ. 1 του Π.Δ/τος 141/1991, υφίσταται τόσο η

ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη του έτους 2002 (στο κεφάλαιο 6, όπου η σχετική αναφορά βρίσκεται στη σελίδα 210) όσο και το υπ' αριθ. 16024.02.2.4 από 30.6.2003 πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη (όπου η σχετική αναφορά βρίσκεται στη σελίδα 6), στα οποία παρουσιάζεται η αμφισβήτηση που υφίσταται περί της συνταγματικότητας των σχετικών ρυθμίσεων του προαναφερόμενου Π.Δ/τος και το ανεπίτρεπτα ρευστό και ασαφές περιεχόμενό τους και προτείνεται η εξ αρχής εκπόνηση και θέσπιση, με τυπικό νόμο, ενός σύγχρονου και σαφούς θεσμικού πλαισίου.

Το θέμα των αστυνομικών ελέγχων σε πεζά και εποχούμενα άτομα ρυθμίζεται από την υπ' αριθ. 23/2010 Κανονιστική Διαταγή, όπου στα άρθρα 14 και 26 μνημονεύονται οι κανόνες που πρέπει να τηρούνται σε περίπτωση καταδίωξης πεζών ή εποχούμενων ατόμων, αντίστοιχα, αναφέροντας ότι για την ακινητοποίηση των τελευταίων μπορεί να πραγματοποιείται, κατόπιν εντολής, τακτικός φραγμός, χωρίς ωστόσο να καθορίζονται περαιτέρω οι προϋποθέσεις του χώρου και οι λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής του, πέραν της εγκατάστασής του σε επαρκή χρόνο, πριν από την άφιξη του καταδιωκόμενου οχήματος στο σημείο, ώστε να σηματοδοτηθεί ο χώρος κατάλληλα.

Το θέμα των αστυνομικών ελέγχων σε εποχούμενα άτομα ρυθμίζεται και από το Μνημόνιο Λειτουργίας Μονάδων Ελέγχου του Τμήματος Εκπαίδευσης της Γ.Α.Δ.Α., όπου αναφέρεται, με τη μορφή επισημάνσεων - προτάσεων, ότι, για την ακινητοποίηση καταδιωκόμενου οχήματος, μπορεί να πραγματοποιείται, κατόπιν εντολής, τακτικός φραγμός, με τη χρήση νερομπαριέρων και οχημάτων ή λωρίδων καρφιών, τεχνικά μέσα που χωροθετούνται σύμφωνα με τη σχηματική απεικόνιση που παρουσιάζεται στο εν λόγω μνημόνιο. Για το θέμα της χρήσης των λωρίδων καρφιών προς ακινητοποίηση οχημάτων υφίσταται η υπ' αριθ. 5/2004 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, όπου αναφέρονται κάποιες προϋποθέσεις για τη χρήση των εν λόγω τεχνικών μέσων.

Καταδεικνύεται, λοιπόν, η επιτακτικότητα της ανάγκης εκπόνησης και θέσπισης, με τυπικό νόμο, του απαιτούμενου θεσμικού πλαισίου, που θα βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τις διατάξεις του Συντάγματος και της Ε.Σ.Δ.Α. και θα είναι κατάλληλο για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, με το οποίο θα εισάγονται συγχρόνως οι μέθοδοι και τα μέσα ακινητοποίησης καταδιωκόμενων, κάποια εκ των οποίων χρησιμοποιούνται ήδη από έτερες αστυνομίες, με τις προδιαγραφές και τις προϋποθέσεις χρήσης τους, ώστε να προστατεύεται, κατά το δυνατόν και κατά σειρά προτεραιότητας, η ζωή, η σωματική ακεραιότητα και η ιδιοκτησία του αστυνομικού προσωπικού, των άσχετων πολιτών αλλά και των οδηγών των καταδιωκόμενων οχημάτων καθώς και των προσώπων που επιβαίνουν σ' αυτά, τα οποία, πολλές φορές, δεν συναινούν στη μη συμμόρφωση προς το δοθέν σήμα στάσης και την επακόλουθη περαιτέρω αντίδραση του οδηγού του οχήματος σ' αυτό.